

7/5925

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĐI
Siyaset Planlama Genel M¼d¼r YardımcılıĐı

Sayı : 026.21/2002/SPGY/74736
Konu : Yazılı Soru Önergesi

ÇOK İVEDİ/SÜRELİ

14.03.2002
SÜRELİ - ÇOK İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

İLGİ: 13 Şubat 2002 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5925-13423/31947 sayılı yazıları

Aksaray Milletvekili Sayın Sadi SomuncuoĐlu'nun 7/5925 Esas No'lu yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla arz ederim.

1 R.24

İsmail CEM
Bakan

EK: Soru önergesi yanıtı

**AKSARAY MİLLETVEKİLİ SAYIN SADİ SOMUNCUOĞLU'NUN
YAZILI SORU ÖNERGESİ**

SORULAR:

1. İsveç Büyükelçiliği'nce dağıtılan iftira dolu kitapçıkla ilgili olarak sözkonusu ülke Büyükelçisi Bakanlığınıza çağırılmış ve uyarılmıştır. Ancak Büyükelçi Anne Dismorr, özür dilemeye bile gerek duymayarak "üzgünüm" demekle yetinmiştir.

Milletimizin vicdanını sızlatan, ülkemize vaki bu tür saldırıların artık sona erdirilmesi amacıyla adıgeçen ülke Büyükelçisinin "Persona non Grata - İstenmeyen Kişi" ilan edilmesini düşünüyor musunuz?

Varlığımıza yönelen böylesine saldırılara, kararlı ve saldırıyla mütenasip tepki gösterilmediği takdirde, Türkiye'ye karşı benzeri hesap içinde olan ülkeler de cesaretlendirilmiş olmayacak mıdır?

2. Belçikalı üç parlamenter bölücü terör örgütünün ele başlarından Osman Öcalan'ı terör kampında ziyaret etmişlerdir. Aynı ülkenin Özdemir Sabancı'nın katili, terör örgütü DHKP/C üyesi Fehriye Erdal'ı, hakkında bir türlü karar vermeyerek koruduğu bilinmektedir. Öte yandan, terör örgütü PKK'nın yan kuruluşlarından sözde Kürdistan Ulusal Kongresi'nin ev sahipliğini de Belçika yapmıştır. Ayrıca, DHKP/C terör örgütünün bu ülkede bulunan merkezi tarafından, Türkiye'de gerçekleştirdikleri kanlı eylemleri üstlenen açık sokak gösterileri düzenlenmiştir.

Terör örgütleri ve teroristlerin himaye edildiğini gösteren bu olayların büyük bölümü de Belçika'nın AB Dönem Başkanlığı sırasında yaşanmıştır

Terör örgütleri, Almanya ve Fransa'da da çeşitli toplantılar yapmışlardır. Son olarak Almanya'da PKK, Ermeni ve Yunan Dernekleri "Ermeni Soykırımı" adı altında bir toplantı düzenlemişlerdir.

Dışişleri Bakanlığımız, başta Belçika olmak üzere adıgeçen ülkelerin hükümetleri nezdinde etkili girişimlerde bulunmuş mudur? Bulunmuş ise, alınmış sonuçları var mıdır, varsa bunlar nelerdir?

3. Avrupa Birliği'nce hazırlanan terör listesine PKK ve DHKP/C'nin alınmadığı bilinmektedir. AB yetkilileri, bunun gerekçesini, "Türkiye AB üyesi değil" veya "biz terörle henüz tanıştık" gibi ifadelerle açıklamışlardır. Buna karşılık, Hamas ve Hizbullah gibi AB üyesi olmayan ülkelerde faaliyet gösteren örgütler ya da AB üyesi ülkelerdeki IRA ve ETA gibi örgütlerin listeye alınması AB yetkililerinin bu gerekçelerinin samimiyetten ne kadar uzak olduğunu göstermiştir.

Türkiye, PKK ve DHKP/C'nin listeye alınmamasına dair gerekçeyi AB'nden yazılı ve net olarak sormuş mudur, sormuş ise, AB'nden bu konuda gelen resmi bir cevap var mıdır?

YANITLAR:

1. "İsveç Enstitüsü" isimli kuruluş tarafından 2001 yılı başında hazırlanan "İsveç ve Türkiye" isimli bir broşür 1 Şubat 2002 günü İzmir'de İsveç'in Ankara Büyükelçiliği tarafından ekonomik içerikli bir toplantıda dağıtılmış ve konu basın haberleri yoluyla kamuoyumuzun da dikkatine gelmiştir.

Sözkonusu broşürde yeralan ve ülkemizde hassasiyete yol açan ifadeler konusunda İsveç'in Ankara Büyükelçiliği Müsteşarı 2 Şubat 2002 günü Dışişleri Bakanlığına davet edilmiş ve bu husustaki tepkiler dikkatine getirilerek açıklama istenmiştir.

İsveç Büyükelçiliği Müsteşarı, anılan Enstitü'nün çalışmalarını bağımsız olarak yürüttüğünü, ayrıca broşürün kapağında kitaptaki görüşlerden sadece metnin yazarının sorumlu olduğuna dair bir ibarenin yer aldığını, broşürün girişindeki İsveç Başbakanı'nın önsözünün ise Avrupa Birliği'ne üye ve aday ülkelerle ilgili olarak hazırlanmış 27 broşürün girişinde yeralan standart metin olduğunu ifade etmiş; bu bağlamda, ülkelerin tarihi konusunda İsveç resmi makamlarının herhangi bir tutumları olmadığını ve bu konuyu tarihçilere bıraktıklarını vurgulayarak, "İsveç ve Türkiye" başlıklı broşüre ilişkin hassasiyetimizi ülkesi makamlarına ve Ankara dışında bulunan Büyükelçisine derhal ileteceğini belirtmiştir.

İsveç Büyükelçiliği Müsteşarına, konunun bizim açımızdan taşıdığı önem ve broşürün içeriğinin kabul edilemez niteliği vurgulanarak, broşür ve İzmir toplantısında dağıtımıyla ilgili olarak daha tatminkar bir açıklama istenmiştir. İsveç Büyükelçiliği Müsteşarına ayrıca, keyfiyeti dikkatle ve yakından izlemeyi sürdüreceğimiz söylenmiştir. Bu konuda bir basın açıklaması yapılmıştır.

Sayın Müsteşarımız da İsveç'in Ankara Büyükelçisi Anne Dismorr'u Ankara'ya dönüşünde, 4 Şubat 2002 tarihinde Dışişleri Bakanlığımıza davetle, kitapçık konusunda duyduğumuz derin rahatsızlığı aktarmış; Türkiye-İsveç ilişkilerini geliştirmek amacıyla hazırlandığı öne sürülen sözkonusu yayının tam tersi etki yarattığı ve ilişkilerimizde olumsuz bir unsur olarak ortaya çıktığına işaretlerle, kitapçığın mevcut haliyle bundan böyle kullanılmamasını beklediğimizi vurgulamıştır.

Ayrıca, Stokholm Büyükelçimiz, talimat üzerine, İsveç Dışişleri Bakanlığı nezdinde üst düzeyde bir girişimde bulunmuş ve kitapçığın yazarı emekli Büyükelçi Kaj Falkman'la da görüşmüştür. Emekli Büyükelçi Falkman, kitapçığın ilk taslağının hazırlanmasından sonra uzun süreli ve ağır bir rahatsızlık geçirdiğini, dolayısıyla anılan yayına gereken ilgiyi veremediğini, yayınlanan metinden kendisinin de memnun olmadığını, Türkiye'yi çok sevdiğini ve ülkemizi rencide ettiği anlaşılan bu broşürün sorumluluğunu taşımaktan çok büyük üzüntü duyduğunu ifade etmiştir.

Yukarıda sunulan bilgilerden de görüleceği üzere, "Türkiye ve İsveç" isimli kitapçıkta yeralan bazı ifadelerin ülkemizde yarattığı hassasiyet konusunda İsveç Makamları ve kitapçığın yazarı nezdinde Ankara'da ve Stokholm'de gerekli görülen münasip ve kapsamlı tüm girişimlerde bulunulmuştur. Öte yandan, konu Bakanlığımızca dikkatle izlenmeye devam edilmektedir.

Yapılan girişimler sırasında, İsveç Makamlarının kitapçıkla ilgili hassasiyetlerimize gerekli duyarlılıkla yaklaşacakları ve anılan yayını bundan böyle dağıtıma tabi tutmayacakları izlenimi edinilmiştir. Dolayısıyla, tarihten gelen köklü ve iyi ilişkiler içinde bulunduğumuz İsveç Krallığı'nın esasen Ankara'da göreve yeni başlayan Büyükelçisi'nin anılan yayınlı ilgili olarak bu çerçevede istenmeyen kişi ilan edilmesi öngörülmemektedir.

2. AB başta olmak üzere çeşitli bölgesel ve uluslararası kuruluşların merkezinin Brüksel'de bulunması nedeniyle, Belçika, ülkede yerleşik olup, zaman zaman sözde kültürel içerikli faaliyetler yürüten PKK paravani dernekler ve DHKP/C bağlantılı oluşumlar tarafından etkili bir propaganda merkezi olarak görülmektedir.

Bu çerçevede, Bakanlığımızca, Belçika makamları nezdinde gerek Ankara'da, gerek Brüksel'de, örgütlerin terorist kimliğinin vurgulanması ve faaliyetlerinin engellenmesi amacıyla girişimlerde bulunmaktadır.

Sözde Kürdistan Ulusal Kongresi'nin 15-17 Aralık 2001 tarihlerinde Belçika'da düzenleneceğinin öğrenilmesi üzerine de çeşitli girişimlerde bulunulmuştur.

Belçika makamları, gerek PKK'yı, gerek DHKP/C'yi birer terör örgütü olarak gördüklerini çeşitli vesilelerle ifade etmekle birlikte, ülkelerindeki PKK ve DHKP/C bağlantılı faaliyetlerin engellenmesine yönelik girişimlerimize cevaben, Belçika'da kamu düzenine tehdit oluşturmamayan etkinliklerin, 'ifade ve toplanma özgürlükleri' kapsamında değerlendirildiğini ve yasaklanmalarının yürürlükteki mevzuat çerçevesinde mümkün olmadığını belirtmektedirler.

Diğer pek çok Avrupa ülkesinde de, benzeri örgütlerin faaliyetlerinin engellenmesi konusunda, bu faaliyetlerin kamu düzenine tehdit oluşturup oluşturmadığı kriterinin ve tehdit oluşturmaması durumunda, faaliyetlere "ifade ve toplanma özgürlüğü" çerçevesinde izin verilmesinin geçerli yaklaşım olarak kabul edildiği, öte yandan, faaliyetlerin engellenmesinin, örgütleri yer altına iterek denetimlerini zorlaştırmasına neden olacağı ve bu şekilde kamu düzenine tehdit oluşturmamasından endişe edildiği dikkati çekmektedir.

Belçikalı parlamenterler, gazeteciler ve Belçika'da yerleşik iki Kürt temsilcisinden oluşan bir heyetin kuzey Irak'ta Osman Öcalan'la temaslarda bulunması üzerine, Ankara'daki Belçika Büyükelçisi nezdinde girişimde bulunulmuş; konu, ayrıca, Brüksel'de, Belçika makamlarıyla temaslarmızda da dile getirilmiştir.

Ancak, Parlamenterlerin faaliyetleri konusunda, sadece hükümetler nezdinde yapılan girişimlerin, yasamanın yürütmeden bağımsızlığı nedeniyle olumlu sonuçlar vermesi mümkün olmamaktadır.

Bu çerçevede, Avrupalı Parlamenterlerin, ülkemiz aleyhinde faaliyet gösteren örgütlerle ilişkileri veya ülkemiz aleyhine açıklamaları konusunda, bizzat Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca ve üyelerimizce, Bakanlığımızca yürütülmekte olan diplomatik girişimlere destek olacak şekilde, gerek Parlamentolararası Dostluk Grupları, gerek Parlamenterler Asambleleri, gerek kurulmuş dostluk ilişkileri yardımıyla etkin görev üstlenilmesi, ülkemiz lehine olumlu sonuçlar alınması yönünde etkili olacaktır.

Sözde Ermeni soykırımı iddialarına ilişkin faaliyetler de Bakanlığımız ve yurtdışı misyonlarımız tarafından yakından takip edilmekte ve gerekli müdahaleler zamanında yapılmaktadır. 30'dan fazla mensubunu Ermeni terörüne şehit vermiş olan Bakanlığımız bu konuda son derece hassastır. Bu çerçevede, 8 Şubat 2002 tarihinden bu yana Almanya'da düzenlenmekte olan ve fotoğraf sergisi, panel, konferans gibi etkinliklerden oluşan Ermeni yanlısı faaliyetler de tarafımızdan dikkatle izlenmektedir. Demokratik bir ülkede bu tür faaliyetlere en iyi cevabın ve tepkinin sivil toplum örgütleri ve vatandaşlarımızdan geleceği açıktır. Bakanlık olarak yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın sözde Ermeni soykırımı iddialarına karşı bilgilendirilmesi yönünde yoğun çalışmalarımız bulunmaktadır. Bu çabalarımızın başarısını başta Almanya olmak üzere birçok ülkede vatandaşlarımızın bu konudaki etkinlikleriyle ölçmek mümkündür. Nitekim, yukarıda bahsekonu Ermeni yanlısı etkinliklere yine en iyi cevabı vatandaşlarımız vermiştir. Toplantının yapıldığı mekanın önünde gösteriler yapmışlar, el ilanları dağıtmışlar ve toplantıya girerek söz istemişlerdir.

3. Avrupalı dost ve müttefiklerimize terörizme karşı mücadelede daha yakın ve etkin işbirliği yapılmasını önermekte ve AB'nin bu alanda başlattığı kodifikasyon ve tanımlama çalışmalarını desteklemekteyiz. AB ilgili kurumlarının bu kapsamda oluşturmakta olduğu terorist örgütler listeleri ve bu örgütlerin mali kaynaklarının dondurulmasına ilişkin önlemlere Türkiye'ye karşı tehdit oluşturan PKK ve DHKP-C gibi terör örgütlerinin de dahil edilmesi hususunda bugüne kadar gerek AB kurumları, gerek AB üyesi ülkeler nezdinde her düzeyde müteaddit girişimlerde bulunulmuştur.

Bununla birlikte, bazı Batılı ülkelerin Türkiye'ye yönelik terorist eylemlerde bulunan PKK ve DHKP-C gibi terör örgütlerine ilişkin taleplerimizin karşılanmasında bugüne kadar yeterli duyarlılığı gösterdiklerini söylemek maalesef mümkün değildir. Listenin bu iki örgütü kapsamama nedeni olarak "listenin AB üyesi ülkelerde faaliyet gösteren örgütlerden" ibaret olduğu belirtilmektedir. Diğer taraftan, AB çevrelerince, özellikle üçüncü ülkelerle ilgili olarak ilave bazı listeler üzerinde de çalışıldığı ve oluşturulan listelerin düzenli aralıklarla gözden geçirilecek ve değiştirilebilecek yaşayan listeler olduğu açıklanmıştır.

Konuyla ilgili girişimlerimiz sürdürülmektedir. AB Dönem Başkanlığını yürüten İspanya da konuyla ilgili hassasiyetimizin bilincinde olup ülkemize destek vaadinde bulunmuştur.